

Podstawą nowej koncepcji programu studiów II stopnia są **założenia** towarzyszące zmianom programu studiów I stopnia. W toku przygotowania projektu posłużyliśmy się wynikami ankiet oraz analizą obecnego programu studiów. Dostarczyły one argumentów wskazujących, że obowiązujący program przestał być nowatorski, głównie ze względu na rozwój współczesnej archeologii, otoczenia społeczno-gospodarczego oraz postęp- w dydaktyce uniwersyteckiej. Powtórzyć można przy tym argumenty wskazane podczas oceny I stopnia studiów o konieczności podjęcia nowych zagadnień badawczych i wyzwań stojących przed archeologią. Przede wszystkim jednak zmianie uległy potrzeby kolejnych pokoleń studentów, którzy na II stopniu studiów oczekują bardziej profesjonalnej i specjalistycznej wiedzy, pozwalającej jednocześnie na jej praktyczne zastosowanie w pracy naukowej. Dodatkowo, proponowana koncepcja odpowiada wymogom stawianym przez nową ustawę i zarządzenia władz rektorskich UW.

W efekcie zdecydowano o **przygotowaniu projektu** będącego kontynuacją kształcenia na I stopniu studiów, wraz z założeniami metodycznymi, umożliwiającymi wybór ścieżek/profilu kształcenia. Uznaliśmy za słuszne, aby nie powielać tematów zajęć (stąd wybór jednego seminarium) i stosować takie formuły dydaktyczne, które prowadzić będą do większej aktywizacji studentów podczas zajęć (konwersatorium). W odpowiedzi na zapotrzebowanie na zajęcia specjalizacyjne, ale wychodzące poza tradycyjne obszary chronologiczno-regionalne, zdecydowaliśmy o kontynuacji ścieżek/profilu kształcenia, które mają umożliwić pogłębienie wiedzy fachowej, interdyscyplinarnej i z zakresu problemów współczesnej archeologii. Wyzwaniem dla Instytutu, ale także zaletą nowej koncepcji jest zaplanowanie części zajęć prowadzonych przez badaczy innych specjalności, będących w stanie przekazać studentom fachową wiedzę z zakresu dyscyplin współpracujących z archeologią. Istotnym elementem nowego programu są także zajęcia związane z procesem wdrożeniowym przygotowywanych prac dyplomowych, mające stanowić odpowiedź na zapotrzebowania społeczno-gospodarcze (jest to istotny wymóg uniwersytecki realizowanych prac dyplomowych na II stopniu studiów). Istota tych oczekiwań sprowadza się do poszerzenia wymiaru prac magisterskich o szersze spectrum – wykraczające poza sferę ściśle

akademicką i zmierzające do zastosowania zgromadzonej wiedzy w procesach społecznych i gospodarczych, funkcjonujących wokół archeologii. W nowej koncepcji potwierdziliśmy ważną rolę tutoringów, umożliwiającego indywidualną pracę studenta z wykładowcą. Pozwala to identyfikować potrzeby studentów, daje im prawo wyboru ścieżki kształcenia i jest motywacją do samodzielnej pracy i rozwoju.

Idea zmian została osadzona wokół koncepcji zaoferowania studentom różnych ścieżek/profilu zdobywania wiedzy przy zapewnieniu pewnego obowiązkowego minimum. Na **pierwszym roku** studenci wybierają seminarium wraz z zajęciami pomocniczymi. Seminarium poświęcone jest kwestiom naukowym, bowiem zagadnienia warsztatowe oraz wdrożeniowe realizowane są na odrębnych zajęciach. Zajęcia pomocnicze odpowiadają zajęciom fakultatywnym w starym programie i mają na celu pogłębianie wiedzy specjalistycznej związanej z tematyką seminarium. Na tym etapie studenci mają zaplanowane kilka zajęć obowiązkowych dla całego roku. Uczęszczają m.in. na wykład poświęcony najnowszym ujęciom metodologicznym i nurtom w teorii archeologii („Archeologia w dobie Nowej Humanistyki”) oraz na „Translatorium” (umożliwiające praktyczną analizę tekstów i opracowań wraz z zastosowaniem fachowego słownictwa w językach obcych). Dodatkowo kontynuują kształcenie w zakresie zarządzania dziedzictwem archeologicznym. Ważnym elementem programu jest wprowadzenie „zajęć wdrożeniowych”, które mają przygotować do praktycznego zastosowania wyników pracy dyplomowej poza uczelnią (jest to m.in. opracowywanie materiałów z badań ratunkowych, organizacja projektów wystawienniczych, przygotowanie ścieżek dydaktycznych, projektów grantowych czy popularyzacja wiedzy archeologicznej). Zajęcia te realizowane są na obu latach studiów.

Ponadto studenci wybierają konwersatoria w obrębie indywidualnych ścieżek kształcenia z zakresu: archeologia cyfrowa, archeometria, człowiek-przestrzeń-środowisko oraz humanistyczny warsztat badawczy archeologa. Ścieżki te, definiowane w szerokim zakresie, określone zostały na podstawie identyfikacji potrzeb studenckich i w założeniu realizowane będą na kolejnym roku studiów. Do poszczególnych ścieżek będą przyporządkowane konwersatoria o określonym profilu wiedzy, po minimum 30 h. W programie zawarte są propozycje zajęć, które wydały nam się najważniejsze, ale w zależności od potrzeb, pula propozycji tematycznych może ulec zmianie. Część zajęć będzie prowadzona przez wykładowców spoza Instytutu, kompetentnych w przekazaniu konkretnej wiedzy specjalistycznej. Studenci mogą dowolnie zbilansować swoje zaangażowanie w poszczególne ścieżki do wysokości 60 punktów ECTS. Decyzja o wyborze zajęć jest konsultowana z

tutorem wybranym przez studenta. Uzupełnieniem programu są wykłady OGUN i ćwiczenia terenowe.

Drugi rok stanowi kontynuację kształcenia z I roku, tj. seminarium, zajęć pomocniczych i zajęć ze ścieżek/profilu kształcenia. Dodatkowo na II roku studenci uczęszczają na dwa wykłady monograficzne, związane z wybraną specjalizacją. W celu uzupełnienia swojej ścieżki oraz zebrania pkt. ECTS mogą uczęszczać na zajęcia proponowane w profilach. Drugi rok to także czas finalizowania procesu przygotowania pracy dyplomowej i uczęszczania na zajęcia pomocnicze. Poza tym studenci realizują zajęcia obowiązkowe. Istotnym elementem programu jest uzupełnienie praktycznych umiejętności nabywanych w trakcie ćwiczeń wykopaliskowych o pracę nad materiałem archeologicznym w warunkach studyjnych, w ramach „zajęć warsztatowych” realizowanych w IA UW lub we współpracy z placówkami muzealnymi.

Proponowany program studiów wiąże się z nieznacznym zwiększeniem liczby godzin zajęć dla studentów na I roku, ale w praktyce nie będzie miał istotnego wpływu na zmianę liczby zajęć przewidzianych dla pracowników. Zmniejsza się liczba wykładów wobec zwiększenia liczby konwersatoriów, co równoznaczne jest z mniejszą liczbą egzaminów. W zależności od liczby zgłoszonych seminariów, suma pensum proponowanego programu jest nieco większa od obecnej oferty dydaktycznej.

Program studiów magisterskich w języku polskim

Stary program: 60 ECTS, 650 godz. (21 h/tydzień), 2 egz. + ćw. wykopaliskowe

Nowy program: 60 ECTS, 630 godz., 2 egz. + ćw. wykop. (150 godz.) + ćw. pow. (30 godz.)

I-II semestr (I rok SM)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Typ	L. godz.	zaliczenia	ECTS
I-II.1.	Seminarium	seminarium	60 h	zaliczenie	9.0
I-II.2.	Zajęcia pomocnicze do seminarium	ćwiczenia/ konwersatoria	3x30 h	zaliczenie	3x2.0
I-II.3.	Przygotowanie pracy dyplomowej w otoczeniu społeczno-gospodarczym (on-line)	ćwiczenia	30 h	zaliczenie	2.0
I-II.4.	Zajęcia wdrożeniowe	konwersatorium	2x30 h	zaliczenie	2x2.5
I-II.5.	Archeologia w dobie Nowej Humanistyki	wykład	30 h	egzamin	2.0
I-II.6.	Translatorium (z możliwością odbycia na studiach anglojęzycznych w IA UW)	ćwiczenia	30 h	zaliczenie	3.0
I-II.7.	Zajęcia konwersatoryjne (do wyboru z 4 profili tematycznych)	konwersatorium	8x30 h	zaliczenie	8x2.0
I-II.8.	Marketing i zarządzanie dla archeologów	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
I-II.8.	OGUN (z zakresu nauk społecznych)	wykład	2x30 h	egzamin	2x2.5
I-II.9.	Ćwiczenia wykopaliskowe	ćwiczenia	150 h	zaliczenie	9.0
I-II.10.	Ćwiczenia powierzchniowe	ćwiczenia	30 h	zaliczenie	1.0

Stary program: 60 ECTS, 390 godz. (13 h/tydzień), 3 egz. + ćw. pow. + magisterium

Nowy program: 60 ECTS, 390 godz., 2 egz. + ćw. muzealne (60 godz.) + magisterium

III-IV semestr (II rok SM)

Lp.	Nazwa przedmiotu	Typ	L.godz.	zaliczenia	ECTS
III-IV.1.	Seminarium	seminarium	60 h	zaliczenie	9.0
III-IV.2.	Zajęcia pomocnicze do seminarium	ćwiczenia/ konwersatoria	3x30 h	zaliczenie	3x2.0
III-IV.3.	Praca magisterska	-	-	egzamin	20.0
III-IV.4.	Wykład monograficzny	wykład	2x30 h	egzamin	2x2.0
III-IV.5.	Zajęcia wdrożeniowe	konwersatorium	2x30 h	zaliczenie	2x2.5
III-IV.6.	Zajęcia konwersatoryjne (do wyboru z 4 profili tematycznych)	konwersatorium	2x30 h	zaliczenie	2x2.0
III-IV.7.	Wykład ogólnohumanistyczny: Filozofia/Religioznawstwo/Logika	wykład	30h	egzamin	2.0
III-IV.8.	OGUN	wykład	2x30 h	egzamin	2x2.5
III-IV.9.	Zajęcia warsztatowe/ praktyki muzealne	ćwiczenia	60 h	zaliczenie	5.0

Proponowane profile zajęć konwersatoryjnych

Profil: Archeologia cyfrowa (pula proponowanych zajęć)					
A.1.	Warsztat dokumentacji cyfrowej	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
A.2.	Analiza danych przestrzennych	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
A.3.	Wprowadzenie do statystyki	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
A.4.	Bazy danych w archeologii	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
A.5.		konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
Profil: Archeometria (pula proponowanych zajęć)					
B.1.	Chemia dla archeologów (z UW)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
B.2.	Sedymentologia dla archeologów (spoza UW)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
B.3.	Środowisko przyrodnicze w czwartorzędzie (spoza UW)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
B.4.	Archeometria – metody badawcze i ich zastosowanie (część zajęć może odbywać się w laboratorium)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
B.5.	Podstawy konserwacji dla archeologów (spoza UW)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
Profil: Człowiek-przestrzeń-środowisko (pula proponowanych zajęć)					
C.1.	Archeologia osadnicza	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
C.2.	Archeologia szlaków handlowych	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
C.3.	Ekonomia dawnych społeczności (pozyskiwanie surowców, wytwórczość, rynki lokalne)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
C.4.	Kultura duchowa dawnych społeczeństw	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
C.5.	Archeologia procesów społecznych	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
C.6.	Archeologia obrazu	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
Profil: Humanistyczny warsztat badawczy archeologa (pula proponowanych zajęć)					
D.1.	Epigrafika	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
D.2.	Tekst i kontekst – źródła historyczne w konfrontacji z archeologią	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
D.3.	Numizmatyka	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
D.4.	Warsztat badawczy historyka (z UW)	konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0
D.5.		konwersatorium	30 h	zaliczenie	2.0